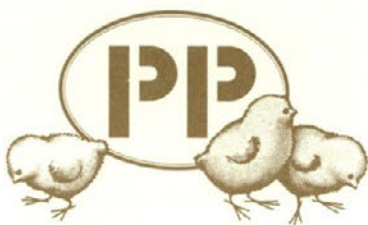

a

PTUJSKI PERUTNINAR

informacije

II 480270

Številka 2 — februar 1994

Kako smo poslovali v letu 1993

POVZETEK POROČIL O ZAKLJUČNEM RAČUNU

Letno poročilo predsednika podjetja

Poslovanje vsakega podjetja je izpostavljeno vplivom številnih dejavnikov. Vplivi teh dejavnikov postajajo vse intenzivnejši. Zahteve kupcev glede lastnosti in kvalitete proizvodov so vse večje. Razmere poslovanja postajajo vse nestabilnejše. Vse to nalaga managementu, da se hitro prilagaja spremenjenim razmeram poslovanja.

V razmerah burno razvijajočega se okolja in hitrega razvoja, ki postaja značilno za sedanje obdobje in bližnjo bodočnost, se mora organizacija strukturirati za preživetje in razviti sposobnost, da preživi udarce ter, da se prilagodi nenadnim spremembam pa tudi da izkoristi nove prilike.

Vse to spoznanje, smo v letu 1993 morali prenašati v notranjo organizacijsko modifikacijo podjetja. Novi način mišljenja, pogledi na obvladovanje stroškov in poslovnih funkcij so to spremenili.

Dozorevanje teh novih spoznanj se je reprezentiralo v sanacijskem programu. Le-ta je pri posameznikih naletel na nezaupanje.

Prav tako tudi spremenjena organizacija podjetja, ki smo jo izvedli.

Kljub dejstvu, da smo v polletju poslovali negativno, so dosežki sanacijskega programa pozitivni. Konec poslovnega leta je podjetje končalo z bilanco, ki je pozitivna.

To je brez dvoma uspeh vseh zaposlenih in rezultanta velikih naporov na spremembi rezultatov v proizvodnji in komerciali ter ciljnem znižanju poslovnih stroškov.

Upoštevati je potrebno, da je podjetje poslovalo v letu 1993 pod pritiski iskanja svoje nove identitete, spremembe izvoznih trgov in strukturalne spremembe prodaje. Velika, pogosto nelojalna konkurenca na domačem trgu je zahtevala velike napore pri obvladovanju le-teh.

Velik del prodaje doma se zapira s kompenzacijami kar znižuje profit istočasno pa povzroča velike motnje v normalnem cash-flowu. Zapiranje hrvaškega trga je dodatno oteževalo komercialno poslovanje podjetja.

Velike obremenitve s strani države in drag bančni denar ter zniževanje izvoznih stimulacij ob istočasno ohranitvi prelevmanov, pa nas je na svetovnih trgih naredilo nekonkurenčne.

Bančne obresti za Klavnico nas letno obremenjujejo z 2,2 mio. USA \$ IBRD kredita.

Vse to so dejstva, ki onemogočajo večjo korekcijo osebnih dohodkov.

Podjetje mora seveda v tem letu nadaljevati začrtano pot. Izboljšati je potrebno vse proizvodne parametre. S tem pa zniževati poslovne stroške. PC Trgovina mora še z večjo aktivnostjo in agresivnostjo obvladati domači trg in strmeti za višjo neto ceno.

Na izvoznih trgih pa nadalje spreminjati strukturo proizvodov in zniževati ceno. Poseben povdarek bomo v tem letu dali nabavi. Organizacija in logistika nabave seveda lahko pozitivno vpliva na zniževanje stroškov.

Na kadrovskem področju moramo optimirati število zaposlenih, blažiti socialno stisko zaposlenih ter zniževati izostanke z dela. Finančni inženiring mora še močneje obvladati spremljavo stroškov, controlling in operacionalizirati svojo vlogo.

Če smo v letu 1993 opravili spremembe velikih korakov, so v letu 1994 pred nami koraki drobnih sprememb, ki pa brez dvoma močno vplivajo na uspešnost poslovanja podjetja.

Potrebno pa bo še večje angažiranje slehernega zaposlenega v podjetju, da začrtane cilje realiziramo.

S pravo motivacijo in večjo pripadnostjo te cilje lahko dosežemo.

dr. Roman GLASER, dr. vet. med.

Kadrovski podatki in splošna dejavnost

1. STANJE ZAPOSLENOSTI

Stanje zaposlenih v družbenem podjetju Perutnina Ptuj na dan 31/12-1993 je bilo 1483 delavcev (727 žensk in 756 moških) in 9 pripravnikov (1 ženska in 8 moških).

V obdobju I-XII/92 je bilo zaposlenih 1633 delavcev in 26 pripravnikov. Tako znaša indeks zmanjšanja 89,9.

V primerjavi s planom delovne sile za leto 1993 — 1593 delavcev in 41 pripravnikov znaša indeks zaposlenosti 91,3.

Delovno razmerje je sklenilo 10 delavcev in 12 pripravnikov.

Dodatno smo zaposlili 7 delavcev, od tega 3 povratnike iz TO, samostojnega komercialista za Dolenjsko, skladiščnika v Ljubljani, samostojnega komercialista za Ljubljano s poskusno dobo oziroma za določen čas, delavko v prodajalni v Ptuj in 12 pripravnikov, ki so bili štipendisti Perutnine.

Nadomestno smo zaposlili 3 delavce za določen čas v predelavi, prodaji in veterinarski ambulanti.

Na porodniškem dopustu se nahaja 52 delavk.

Za določen čas je bilo v podjetju zaposlenih 41 delavcev in 9 pripravnikov.

Delovno razmerje je prenehalo 165 delavcem in 24 pripravnikom iz naslednjih razlogov:

— na zahtevo delavca — izjava	3
— upokojitev	36
— pisni sporazum	8
— delo za določen čas	67 (24 priprav.)
— hujša kršitev delovnih obveznosti	2
— smrt	2
— trajni tehnološki višek	60
— potek delovnega dovoljenja	10
— odhod v TO	1
SKUPAJ	189

Zaposlovali smo v skladu s planom delovne sile za leto 1993, nismo nadomeščali fluktuacije in ne odhodov v pokoj.

2. KVALIFIKACIJSKA STRUKTURA

— visoka šola, III. stopnja, doktorat	49
— višja šola	49
— srednja šola, delovodska šola	229
— kvalificirani	361
— kvalificirani ozki profil	83
— polkvalificirani	298
— nekvalificirani	423
SKUPAJ	1.492

3. RAZREŠEVANJE TRAJNIH PRESEŽNIH DELAVCEV

Še pred sprejemom sanacijskega programa je bilo v podjetju opredeljenih 60 delavcev kot trajni tehnološki presežek (Tovarna krmil 4, Živa proizvodnja 10, Klavnica 20, Predelava 5, Trgovina 11, Servis 10, Transport 5, Strokovne službe 5 delavcev).

Sprejem sanacijskega programa za leto 1993 je poleg zmanjšanja proizvodnje, narekoval tudi nadaljnjo zmanjšanje števila zaposlenih delavcev v vseh profitnih centrih in strokovnih službah (To-

varna krmil 2,5, Živa proizvodnja 74, Klavnica 92,5, Predelava +57,5, Trgovina, 1 Promet 5, Servis 3, Ptujška tiskarna 0, Strokovne službe 6). Skupaj 126,5 delavcev. Od teh presežnih delavcev je v letu 1993 zapustilo podjetje še 57 delavcev, 11 delavcem pa poteče čas čakanja na delo konec meseca aprila 1994.

Dodatno je potekla pogodba o zaposlitvi za določen čas 69 delavcem, 10 delavcem delovno dovoljenje, 28 delavcem pa se je spremenilo delovno razmerje iz določenega v nedoločen čas. Za omilitve posledic zmanjševanja delovne sile je bilo 70 delavcev prerezporejenih iz Klavnice v Predelavo, 15 delavcev iz Žive proizvodnje in 1 delavec iz Transporta v DE Predelavo.

18 delavcem je bila dokupljena zavarovalna doba, od tega 14 delavcem za polno upokojitev, 4 delavcem pa za predčasno upokojitev. Vseh 18 delavcev je odstopilo svoje hipotekrane kredite za dokup zavarovalne dobe.

Tako veliko število presežnih delavcev je predstavljalo za podjetje tudi finančno obveznost (70% + odpravnina).

Ministrstvu za delo je bil poslan zahtevek v smislu finančne pomoči za ohranjanje delovnih mest, vendar podjetje ni dobilo niti tolarja pomoči.

4. IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST

Redni študij 1993/94

V šolskem letu 1993/94 smo štipendirali 13 študentov, od tega je zaključilo študij 5 študentov.

V letu 1994 bosta predvidoma končala študij še 2 študenta.

Študij ob delu 1993/94

Ob delu se v šolskem letu 1993/94 izobražujejo 4 delavci po pogodbi s Perutnino Ptuj. Od tega je v šolskem letu 1993/94 en delavec že končal študij ob delu. Predvidoma pa bosta v letu 1994 študij ob delu končala še dva delavca.

Strokovno usposabljanje

Ob objektivno omejevalnih pogojih, je izobraževalna dejavnost zajela raznovrstna področja in oblike (tako strokovno usposabljanje, kot tudi izpopolnjevanje ter informativno izobraževanje in samoizobraževanje), zagotovljena sta bila nivo zahtevnosti ter ustrezna kakovost.

Najpomembnejši programski sklopi:

- Redni strokovni posveti in seminarji s poslovnimi partnerji iz tujine (Arbor Acres, Avian Farms, Ross Breeders Limited), pri čemer so prednostno obravnavani proizvodni dosežki in strategija trženja.
- Prilagoditev tehnologije tržnim zahtevam in izboljšanje vzrejnih rezultatov v lastni in združni proizvodnji.
- Strokovne konsultacije s področja zdravstvene problematike v proizvodnji in uporabe novih zdravil oz. preparatov.
- Predavanje za finančnike o uvajanju controllinga in obračuna profitnih centrov.
- Nadaljevalni tečaji s področja računalništva.
- Permanentno izobraževanje iz varstva pri delu, varstva pred požarom, varno uporabo plina oz. plinskih naprav.
- Opravljanje obveznih periodičnih preverjanj znanj oz. izpitov za določeno delovno mesto.
- Izvedba pripravništva in pripravniških izpitov.
- Samoučenje angleškega in nemškega jezika z uporabo avdio in video kaset.

— Aktivna udeležba predstavnikov podjetja na specializiranih strokovnih srečanjih, seminarjih, simpozijih in kongresih, tako doma kot na tujem.

5. ORGANI UPRAVLJANJA IN ORGANIZACIJSKE SPREMEMBE

V letu 1993 je bilo 8 rednih in 3 izredne seje delavskega sveta. Po potrebi so se sestajale komisije in odbori.

S potekom dvoletnega mandata so bile opravljene nove volitve organov upravljanja in imenovani izvršilni organi.

Preoblikovana je bila organizacijska shema organiziranosti podjetja in sicer iz proizvodnih enot v profitne centre s strokovnimi službami.

6. PRAVNE ZADEVE

V skladu z Zakonom o lastninskem preoblikovanju in Zakonom o zadrugah so potekale priprave za lastninsko preoblikovanje podjetja (otvoritvena bilanca, izločanje kmetijskih zemljišč, denacionalizacijski zahtevki, predstavitev osnovnih variant lastninskega preoblikovanja podjetja, angažiranje zunanjih svetovalcev za lastninsko preoblikovanje ter priprava programa lastninskega preoblikovanja podjetja).

Nedorečena in stalno se spreminjajoča zakonodaja, zadržujeta proces hitrejšega lastninskega preoblikovanja podjetja.

Zakon o denacionalizaciji je prinesel več predlogov po vrnitvi nepremičnin, ki jih je podjetje pridobilo s pogodbmami. Upravičenci zahtevajo vrnitev v naravi, v last in posest.

Vloženi so zahtevki za zemljišča na območjih: farme Mala vas, tovarna krmil, servisa, tiskarne, perutninske klavnice, farme Breg in Sela ter za zgradbe na Hajdini, Turnišču, več lokalov v Ptujju ter kompleks poslovnega centra na Potrčevi cesti.

Tudi oba že zgoraj navedena zakona zahtevata dodatno delo pri urejanju zemljišč in zgradb, saj je potrebno vsa kmetijska zemljišča izločiti ter prenesti na pristojni republiški sklad, ki bo naprej gospodaril z zemljišči.

Pri reševanju gospodarskih prestopkov in prekrškov, ki so predvsem s področja živilske proizvodnje, prometa blaga in cestnoprometnih predpisov, smo bili dokaj uspešni pri zagovorih pred pristojnim sodiščem, saj je bilo večino zadev ustavljenih.

Ne moremo pa reči, da smo v tožbah za plačilo prodanega blaga bili uspešni. Vloženih je bilo čez 70 izvršilnih predlogov za neplačane terjatve, rešenih pa je bilo le 16 zadev.

Za uspešno reševanje posameznih zadev nam je manjkala dokumentacija — verodostojne listine. Ni malo primerov, ko na zahtevo sodišča nismo mogli predložiti pogodb, dobavnic, naročilnic kot dokaz za prodano — dobavljeno blago.

Tudi so primeri, ko se je z vložitvami tožb odlašalo tako dolgo, da rubeži niso bili več uspešni, ker ni bilo več kaj vzeti, zaradi prezadolženosti dolžnikov ali pa so trgovine prenehale poslovati.

Zaradi zavajanja glede plačil in lažnega prikazovanja dejanskih okoliščin smo zoper več kupcev vložili kazenske prijave zaradi goljufije, vendar postopki tečejo zelo počasi, ker so sodišča preobremenjena.

S sprejemom sanacijskega programa je bilo večje število delavcev opredeljenih kot trajni presežni delavci, zaradi česar se je zelo povečalo število delovnih sporov pred Sodiščem združenega dela.

Delavci vlagajo tudi zahtevke za plačilo dela neizplačane plače po kolektivni pogodbi ter zneskov iz naslova "internih delnic".

Poškodbe na delu in odškodninski zahtevki iz leta v leto naraščajo ter dosegajo zneski zelo visoke vrednosti. Neugotavljanje odgovornosti nastanka delovnih nezdog posameznih delavcev, nedoslednost pri upoštevanju predpisov varstva pri delu ter brezbriznost pri nastanku nezdog so osnova za visoke odškodninske zahtevke delavcev.

7. DISCIPLINSKE ZADEVE

V letu 1993 je disciplinska komisija obravnavala 42 kršitev delovnih obveznosti naših delavcev.

Disciplinska komisija je izrekla naslednje ukrepe: štiri denarne kazni, sedem javnih opominov, sedemnajst pogojnih prenehanj delovnega razmerja, dve prenehanji delovnega razmerja z dnem dokončnosti, v desetih primerih pa je bil disciplinski postopek zaradi pomanjkanja dokazov ustavljen.

Zoper sklep disciplinske komisije so 4 delavci vložili ugovor na odbor za pritožbe, ki je v treh primerih ugodil ugovorom delavcev, v enem primeru pa potrdil sklep disciplinske komisije.

Odbor za pritožbe je obravnaval še nadaljnjih 34 ugovorov, zoper odločbo o začasni razporeditvi in osebnem dohodku in zoper sklep o prenehanju delovnega razmerja.

Poudariti je treba, da večkrat poteče daljši čas od dneva, ko je storjena kršitev delovne obveznosti do takrat, ko je podana disciplinska prijava zoper delavca, ki je kršitev storil.

V nekaterih primerih disciplinska komisija ne more ugotoviti dejanskega stanja zaradi nesodelovanja delavcev vabljenih kot priče v postopku.

V letu 1993 je bilo podanih nekaj prijav zaradi lažjih kršitev delovne obveznosti, ki jih ne bi bilo treba obravnavati pred disciplinsko komisijo, ampak bi lahko vodji sami izrekli primeren disciplinski ukrep. Na ta problem je namestnik disciplinske komisije opozoril že med letom z dopisom vsem vodjem.

Kljub temu, da se opozarja, da mora biti že pred prijavo disciplinski komisiji postopek pravilno voden, napake nastajajo že pred uvedbo disciplinskega postopka, za katere pa disciplinska komisija in strokovna služba ne moreta odgovarjati.

8. INFORMIRANJE

Z Informacijami in Ptujskim perutninarnjem so bile delavcem in združnikom posredovane najaktualnejše informacije. Te so bile:

- Nova organizacija podjetja v profitne centre
- Proizvodna uspešnost in poslovanje
- Napotki- napoved za odmero dohodnine
- Delo Perutninarske zadruge
- Začetek lastninskega preoblikovanja podjetja
- 200-letnica tiskarstva na Ptujju
- Zdravstvena problematika in preventivni nasveti
- Kako ravnati s certifikati
- Strokovno usposabljanje.
- Premalo je bilo neposrednega informiranja.

9. ZDRAVSTVENA IN SOCIALNA PROBLEMATIKA

V letošnjem letu beležimo ponovno porast števila delovnih invalidov in sicer jih je bilo ob koncu leta 75, kar pomeni 5 % vseh zaposlenih.

18 delavcev ima priznano II. kategorije invalidnosti, 57 delavcev pa ima priznano III. kategorija invalidnosti. Za vse delovne invalide moramo poi-

skati drugo ustrezno delo, ki izpolnjuje zahtevane pogoje invalidske komisije.

V letu 1993 je bilo 16 invalidskih upokojitev, 3 delovni invalidi pa so se upokojili starostno oziroma predčasno. Skupno je bilo 43 invalidskih postopkov.

Povečuje se tudi odsotnost zaradi bolniškega staleža zaradi bolezni ali poškodbe, ki je v letu 1992 bila 6,3%, v letu 1993 pa 6,5%. Nadomestila za bolniški stalež zaradi bolezni ali poškodbe plačuje podjetje do 30 dni odsotnosti, nad 30 dni odsotnosti pa nadomestila plačuje zdravstvo. Prav tako zdravstvo plačuje nego in varstvo družinskega člana, podjetje pa je dolžno v celoti plačati nadomestila za čas bolniškega staleža zaradi poškodbe na delu ali poklicne bolezni.

S 1/1-1993 smo pristopili h kolektivnemu prostovoljnemu zavarovanju in sicer za zavarovalni paket "popolno zdravstveno zavarovanje". Na osnovi te pogodbe imajo naši delavci in družinski člani, ki so pristopili k prostovoljnemu zdravstvenemu zavarovanju 31% popust pri plačilu premije. Januarja 1993 je bilo 1692 zavarovancev, decembra pa 1664 zavarovancev.

Vlogo za otroški dodatek, štipendije in razne subvencije je na novo vložilo kar 108 naših delavcev, kar je 40% več kot lansko leto, 198 naših delavcev pa prejema otroški dodatek oz. denarno pomoč otrokom, kar pomeni, da mesečni poprečni prejemki družine ne dosegajo cenusa 13.250,00 SIT na družinskega člana, 20 delavcev je vložilo vloge za denarno pomoč na Občinski sindikat. K vsem tem vlogam se je v socialni sližbi izdalo mnenje o materialnih in premoženjskih razmerah družine.

Podjetje je le izjemoma dodeljevalo socialno pomoč oz. le v primeru smrti družinskega člana in pomoč v funkcionalni obliki (oblačila).

V podjetju imamo cca 55 delavcev in tudi delavk, ki kažejo večjo ali manjšo odvisnost od alkoholnih pijač, dva delavca sta se zdravila zaradi alkoholne odvisnosti.

10. STANOVANJSKE ZADEVE

Glede na to, da je bilo do 19/10-1993 še možno odkupiti stanovanje pod pogoji, ki jih določa stanovanjski zakon (Uradni list RS št. 8/91) je bilo v letu 1993 do tega dne odkupljenih 28 stanovanj, od tega je bilo 9 odkupov v enkratnem znesku in 19 obročnih odkupov.

V času od 19/10-1991 do 19/10-1993, ko so za odkup stanovanja veljala določila stanovanjskega zakona je bilo odkupljenih 67 stanovanj, 23 stanovanj pa ostaja najemnih.

Leta 1993 podjetje ni kupilo nobenega novega stanovanja, stanovanjska posojila se niso dodeljevala.

11. ODDIH IN LETOVANJE

V letu 1993 so se za letovanje prijavili 204 delavci. 129 delavcev je bilo razporejenih v željen termin in kraj, medtem ko je 75 delavcev ostalo nerazporejenih.

V zimski sezoni 1992/93 se je za smučanje na Rogli prijavilo 55 delavcev, od teh je bilo na smučanje razporejenih 19 zainteresiranih.

Izven sezone je letovalo 36 delavcev v Čatežu in na Rogli ter ena delavka v Lovranu.

12. VARSTVO PRI DELU IN VARSTVO PRED POŽAROM

Dejavnost se je nanašala na :

— redne in izredne preglede v profitnih centrih in strokovnih službah,

- izobraževanje delavcev,
- izdelavo navodil za varno delo,
- analizo poškodb in preventivno delovanje,
- delo z zunanjimi izvajalci in
- inšpekcijski pregledi.

Spremenjen je bil pravilnik o varstvu pred požarom na podlagi novega zakona o varstvu pred požarom.

Nadaljeval se je program izobraževanja iz varstva pri delu in varstva pred požarom. Zaradi kadrovskih sprememb in potreb je potrebno opraviti za pooblaščen osebo dodatno izobraževanje iz varstva pri delu v Mariboru.

Na področju varstva pri delu je potrebno odpraviti naslednje pomanjkljivosti:

- ureditev klima naprave in naprave za avtomatsko gašenje požara na fritezi oziroma pečici — POM-a,
- pridobitev ustreznih listin za delo čistilne naprave in biofiltra,
- obnovitev in ureditev transportnih poti notranjega transporta v Mesni industriji,
- pridobitev dokumentacije za delovne priprave in naprave v profitnih centrih.

V letu 1993 je evidentirana ena tažja poškodba pri delu.

Pregledanih je bilo čez 2000 kom ročnih gasilnih aparatov, 250 podzemnih, nadzemnih in ročnih hidrantov ter 30 omaric za gasilsko tehnično opremo.

Ugotavljamo, da je odnos posameznikov do gasilsko tehnične opreme in družbenega premoženja neustrezen — neodgovoren in ga je treba nujno spremeniti.

Neodgovorno in malomarno obnašanje na tem področju ima lahko za podjetje resne posledice.

Za varstvo pri delu in varstvo pred požarom smo odgovorni vsi, vsak na svojem področju dela in v okviru svojih pristojnosti.

13. VARNOSTNA PROBLEMATIKA

Tudi v preteklem letu se varnostna problematika ni izboljšala. V posameznih enotah se je zaskrbljujoče povečalo število raznih oblik odtujevanja. Da bi to preprečili je potrebno pristopiti k takšni organizaciji dela, da bo čim manj možnosti odtujevanja. porabljenega materiala, primerno skladiščenje in zavarovanje ter večja angažiranost vodstvenih, vodilnih oziroma vseh zaposlenih.

14. INTERNA KONTROLA FINANČNO-MATERIALNEGA POSLOVANJA

Pomanjkljiva in nepravočasna dokumentacija še vedno omogoča izgovore in nemožnost ugotavljanja odgovornosti.

Pri osebnih zadolžitvah se še vedno ne upošteva rok trajanja oziroma življenska doba predmeta ali stvari, s katero je posamezni delavec

zadolžen. Zlasti se ne vodi evidenca o zamenjavi starega dotrajanega predmeta z novim, zaradi česar je ob koncu leta tudi dosti odpisov.

Letni popisi blaga in sredstev so kljub nekaterim pomanjkljivostim bili pravočasno končani. Ob popisih je bilo odpisanega precej raznega blaga in materiala. Največ odpisov je bilo zaradi dotrajanosti, izrabljenosti oz. poškodovanja, pa tudi zaradi prevelikih naročil posameznih materialov oz. blaga, kateremu pred uporabo preteče rok trajanja ali pa je zaradi dolgega ležanja na zalogi neuporabno.

V letu 1993 smo izdali tudi navodilo za koriščenje osebnih avtomobilov v službene namene, vendar jih vsi koristniki ne upoštevajo.

V vseh profitnih centrih ni prave odgovornosti do delovnih sedstev in materiala. Nujno je zaostri osebno odgovornost na vseh področjih od vodstva pa do delavca v proizvodnji.

15. DELO PREKO POLNEGA DELOVNEGA ČASA

V letu 1993 je bilo opravljenih 35.653 ur preko polnega delovnega časa in sicer: Tovarna krmil 331, Živa proizvodnja 1.201, Mesna industrija 32.542, Transservis 91, Trgovina 1.007, Ptujška tiskarna 375 ter strokovne službe 106 ur.

Za primerjavo: v letu 1992 je bilo opravljenih samo 19.257 ur preko polnega delovnega časa.

Proizvodnja v letu 1993

V poslovnem letu 1993 je bilo potrebno bolj kot kdaj prej s čim manjšimi stroški dosežati čim višjo kakovost proizvodnje.

Spoznanje, da le tržno usmerjena proizvodnja daje najboljše ekonomske učinke, je bilo prisotno v vseh strukturah proizvodnih delavcev in združnikov.

V cilju rentabilnega poslovanja smo morali med letom izvajati na novo sprejeti sanacijski program proizvodnje in novo organizacijo dela. Nastali PC in PZP so dobili večji vpliv in odgovornost za lastno poslovanje.

Fizični obseg proizvodnje s predhodnim letom ni primerljiv. Pravi pregled doseženih proizvodnih rezultatov kaže primerjava s sanacijskim programom, ki opredeljuje novi načrt proizvodnje in predvsem nove kakovostne normative.

Načrtovani fizični obseg proizvodnje je v povprečju dosežen z indeksom 95,7 in produktivnost dela 99,4. Oba podatka odražata prehodno stanje v tržno proizvodnjo in postopno zmanjševanje delovne sile.

PC TOVARNA KRMIL

Načrtovani fizični obseg proizvodnje je dosežen z indeksom 101,9, kar je posledica višje porabe krmil v brojlarski proizvodnji. Prodaja krmil se je povečala za 64%, predvsem zaradi pestrejšje porabe krmil za purane in prašiče. Produktivnost pa je dosežena z indeksom 98.

PC ŽIVA PROIZVODNJA

V strukturi proizvodov je dosežen največji indeks v proizvodnji DSP-BRO in sicer 102,3, kar je posledica večje prodaje DSP, kjer je dosežen indeks 189,7. V proizvodnji valilnih jajc in DSP-starši je dosežen indeks 100 in je to zadnji podatek s katerim zaključujemo proizvodnjo DSP-starši za plemo. Proizvodnja valilnih jajc za BRO je dosežena z indeksom 96,7 in je rezultat strožje odbire valilnih jajc v cilju kakovosti DSP. Najnižji indeks je dosežen v proizvodnji BRO na farmi Breg in sicer 92,5, vzrok je v dinamiki vhlavljanja.

Na farmi Starošinci pa je dosežen proizvodni indeks 98,3, glede na število hlevitev pa 99,17.

Indeks produktivnosti je v povprečju v PC dosežen s 97,2.

PERUTNINARSKA ZADRUGA PTUJ

S kooperanti, ki so organizirani kot združniki v PZP še vedno razvijamo kooperacijske odnose v reji piščancev BRO. V bistvu je to enak odnos, ki je nastal v začetku kooperacijske proizvodnje bro-

ljerjev, kar pomeni, da dajemo DSP in krmilo ter vse ostalo kooperantom z namenom, da vzredijo piščance brojlere. Usluge in vse ostale stroške pa kooperantom poravnavamo.

V PZP je v vzreji brojlerev dosežen proizvodni indeks 101.

Dosežena povprečna živa teža brojlerev je 1,96 kg in je za 12 dkg višja kot je bila v predhodnem letu.

Zaskrbljujuči pa so doseženi rezultati v porabi krme, kjer je porabljeno za kg žive teže 2,02 kg krme, kar je za 13 dkg več kot dosega naša konkurenca. Manjko piščancev je 11,6 in je za 1,4 višji kot v predhodnem letu.

Bistvene pozitivne premike v porabi krme in manjka piščancev pa ugotavljamo v zadnjem tromesečju poslovnega leta.

PC MESNA INDUSTRIJA

V klavnici je dosežen indeks zakola brojlerev glede na živo težo 100,29, po številu zaklanih piščancev pa 98,84. Na tako stanje je vplivala višja teža prispelih piščancev v zakol.

V proizvodnji perutninskega mesa pa je dosežen indeks 100,55, kar kaže, da je bil obseg proizvodnje na nivoju sanacijskega programa. Izplen zakola pa je v zadnjem tromesečju za 1 % višji.

Na področju klobasičarske proizvodnje je dosežen indeks 87,5 in POM program z indeksom 59,3. V obeh primerih načrtovana proizvodnja ni dosežena vsled izpada prodaje. Del izpada je bil nadomeščen z drugimi programi, ki jih nismo načrtovali. Tako je bilo v okviru angleškega programa izdelano 470 ton artiklov iz piščječega mesa.

Indeks produktivnosti je v enoti Perutninska klavnica dosežen 93,0 in v enoti Predelava 111,9. Obe enoti sta se v sredini poslovnega leta združili v PC, zato indeksi niso primerljivi in so posledica tehnoloških viškov delovne sile ter premestitev.

PC TRANSSERVIS

Indeks porabljenih delovnih ur v enoti Servis je dosežen 98, kar je posledica večje odsotnosti z dela in zmanjšane števila zaposlenih. Problem v tej enoti je nesistemski pristop vzdrževanja po PC, ter zastarela in izrabljena osnovna sredstva. Indeks produktivnosti pa je bil dosežen s 100,6.

V enoti Promet je največji problem dotrajani in neustrezni vozniki. Situacija v ostalih bivših republikah in vojna v BiH je povzročala številne težave pri prevozih čez mejo in v Makedonijo.

Skupno število prevoženih kilometrov je bilo doseženo z indeksom 103,2 in indeks produktivnosti 103,5.

PC PTUJSKA TISKARNA

Je edini PC, ki s svojo proizvodnjo ni vezan na primarno proizvodnjo podjetja. Zastarela in dotrajana osnovna sredstva in nerešen status zavirata nadaljnji še uspešnejši razvoj v svoji dejavnosti.

Indeks vloženih delovnih ur v proizvodnjo je dosežen 103,21. Indeks produktivnosti pa je 105. Razvidno je, da dela kljub težavam ni manjkalo.

Komercialno poslovanje

1. Prodaja

Prodajo v preteklem letu lahko razdelimo na dve različni obdobji. Prvo obdobje predstavlja prvih osem mesecev, ko smo se še zmeraj ubadali s pre-

velikimi količinami piščancev za katere nismo imeli dovolj kvalitetnih trgov in ko smo izjemno težko plasirali izdelke na trge izven Slovenije.

Drugo obdobje je obdobje od 1/9-1993, ko smo začeli realizirati to, kar smo intenzivno pripravljali prvih osem mesecev:

- manjša količina mesa v celoti in zmanjšana prodaja piščancev grill v izvoz;
- intenzivno in selektivno delo na slovenskem trgu (opuščanje posrednikov in postopna normalizacija odnosov s trgovskimi hišami v Sloveniji);
- bistveno povečana prodaja izdelkov na bivše jugoslovanske trge (Makedonija);
- realizacija prodaje novih izvoznih programov (angleški trg- kuhani in marinirani izdelki iz piščančjega mesa);
- opuščanje izvoza tistih paniranih izdelkov, ki smo jih prodajali z izgubo.

Količinski prikaz prodaje po posameznih tržiščih

	1 1992	2 Sanac p.	3 1993	Indeks	
				3/1	3/2
1. PERUTNINSKO MESO (v tonah)					
SLO	7.160	7.700	7.166	100,0	93,1
IZVOZ – YU	5.190	5.025	6.349	122,3	126,3
IZVOZ – KLAS.	13.768	7.737	6.769	49,2	87,5
SKUPAJ	26.118	20.462	20.284	77,7	99,1
2. IZDELEKI (v tonah)					
SLO	1.550	2.145	2.320	149,7	108,2
IZVOZ – YU	2.357	1.660	1.613	68,4	97,2
IZVOZ – KLAS.	151	858	635	420,5	74,0
SKUPAJ	4.058	4.663	4.568	112,6	98,0
3. PANIRANI PROIZVODI (v tonah)					
SLO	236	272	315	133,5	115,8
IZVOZ – YU	46	—	8	17,4	—
IZVOZ – KLAS.	—	700	218	—	31,1
SKUPAJ	282	972	541	191,8	55,7

1.1. Prodaja v Sloveniji

V Sloveniji smo prodali od skupne prodane količine na vseh tržiščih v letu 1993 kot sledi:

- a) piščanci 36,5% ali 7.166 ton
b) klobase 57,0% ali 2.320 ton
c) koketi 58,3% ali 315 ton

a) Glede na dejstvo, da je v letu 1992 Slovenija postala domači trg, kar je narekovalo novo organizacijo prodajne mreže, smo v letu 1993 realizirali zastavljene cilje — organizirali smo prodajno mrežo (formiranje komercialnih področij ter uvedba ambulantne dostave).

b) Z ambulantnim načinom prodaje smo prodane količine v letu 1992 v letu 1993 presegle pri klobasah za 48% in pri koketih za 68%. Pri piščancih smo zaosttrili prodajo in ostro prekinili sindikalno prodajo (v letu 1992 smo prodali prek sindikalne prodaje 867 ton ali 12%), katera nam je naredila ogromno škodo pri celotni trgovini v Sloveniji.

c) Z organiziranim delom komercialistov, degustacijami na terenu ter promocijami na Ptuj, smo popravili slabo prisotnost v zadnjih letih na domačem slovenskem trgu, ter utrdili ime PERUTNI-

NA PTUJ, kot dominantnega ponudnika piščančjega programa.

d) Zaradi finančne nediscipline je v letu 91/92 ostalo mnogo terjatev spornih, oziroma bodo težko izterljive. V letu 1993 smo bistveno znižali odstotek razičnih kupcev. Pričeli smo prodajati dobrim kupcem — oziroma kupcem, ki bolj zanesljivo plačujejo ter sanirati nekaj problematičnih terjatev iz leta 1991/92.

1.2. Prodaja na bivša jugoslovanska tržišča

Na tržišču Hrvatske, BIH in Makedonije je bilo v letu 1993 prodano 6.349 ton mesa in 1.613 ton mesnih izdelkov. Podatki z letom porej niso primerljivi, zaradi bistveno spremenjenih okoliščin, ki vladajo na teh tržiščih. Na Hrvaškem je bil uveden embargo za prodajo piščancev od 1/6-1993, z BIH je bilo poslovanje skoraj nemogoče zaradi vojne. Z Makedonijo so bile v začetku leta prekinjene celo telefonske zveze, promet preko Srbije zaradi znanih razmer prepovedan, tako da smo v izredno težkih pogojih vendarle prodali skoraj 8.000 ton mesa in izdelkov, v preračunani vrednosti okrog 19 milijonov mark.

Plačila so bila v začetku leta iz Hrvaške še v HRD, pozneje v DEM, plačila iz BIH in Makedonije pa v DEM.

Kompenzacij in barter poslov je bilo malo, vse dobave so bile plačane.

1.3 Izvoz na konvertibilni trg

Izvoz v letu 1993 je možno deliti na dve obdobji in sicer na obdobje v prvem polletju, ko smo izvažali zamrznjeno meso grill kupcem, katerih potrebe so bile izredno velike in na obdobje v drugem polletju, ko smo zmanjšali proizvodnjo, se odločili, da izvoz zmanjšamo in prestrukturiramo. V tem obdobju smo začeli izvoz kuhanega mesa v Anglijo in si prizadevali povečati tudi izvozne količine paniranih proizvodov, ter pričeli intenzivno nuditi klobasičarske proizvode v EGS.

Na konvertibilne trge je bilo izvoženo blago v vrednosti USA dolarjev 8.950.242.

Specifikacija količin		Izvoz v letu 1992	Indeks 93/92
Grill piščanci	5.454 t	10.946 t	50
Razrez	1.315 t	2.672 t	49
Klobase	138 t	150 t	92
Panirani izdelki	218 t	0 t	
Kuhano meso	497 t	0 t	
Skupaj izvoz v letu 1993	7.622 t	13.768 t	

V drugi polovici leta se že kaže trend za nov kvaliteten razvoj podjetja, t.j. opustitev izvoza piščanca in povečanje izvoza končnih proizvodov v formi klobas, paniranih, mariniranih in kuhanih proizvodov.

Devizni priliv od 1. 1. 1993 do 31. 12. 1993 (brez HRD)

		\$
ITL	7.001.189.226	4.109.645
DEM	1.162.812,52	673.763
USD	2.867.543,10	2.867.543
GBP	1.035.282,34	1.532.562
ATS	10.437.860,00	852.714
		10.036.227

		\$
DRUGE REPUBLIKE		
DEM	9.947.430,00	5.763.790
CHF	76.000,00	51.803
		5.815.593
SKUPAJ		15.851.820
ODLIVI OD 1. 1. 1993 DO 31. 12. 1993		
Krediti		3.176.114
Žiro račun		2.818.629
Predplačila		923.754
Uvoz blaga		8.808.747
Blagovni zapisi		124.576
SKUPAJ		15.851.820

2. Nabava

Lahko bi rekli, da je bilo leto 1993, leto streznitve na vseh področjih poslovanja in tudi nabava tukaj ni bila izjema. Problemi so nastajali zaradi administrativnih ukrepov Hrvatska-Slovenija, suše, cen, omejenih finančnih sredstev, dobaviteljev, ki so tudi imeli težave itd. To pa je imelo za posledico, da smo imeli večkrat zaloge surovin in repromaterialov prej minimalne kot optimalne in s tem povezano nervozo in strah, da ne bi česa zmanjkalo. Vse se je dokaj dobro izšlo. Če bi primerjali, celo z manj problemi kot leta 1992. K temu je precej pripomogla količinska stabilizacija proizvodnje in dobavitelji, ki so tudi morali akceptirati novonastale razmerje.

Tovarna krmil, kjer se v surovine pretopi skoraj tri četrtine deviznih prilivov in ne dosti manj tolar-skih, je bila skozi vse leto preskrbljena s komponentami za krmo.

Posebni problem so bile cene koruze in to februarja 12 USD/t (kar lahko vzamemo kot normalno ceno), sredi poletja 150-160 USD/t in konec leta 135 USD/t. Grobo vzeto, je bila povprečna cena vsaj 20 USD/t višja od pričakovane tržne cene, kar pri 50.000 t porabe znaša minimalno en milijon dolarjev pri več ali manj isti prodajni ceni mesa. Cene ostalih surovin so se gibale v normalnejših okvirih.

Perutninska klavnica je imela dovolj vseh vrst embalaže. Pri nabavi je bila sprememba v tem, da smo nakupe selili iz Hrvatske v Slovenijo in upoštevali vse spremembe v načinu in strukturi pakiranja (podstavki, razrez).

Bolj dinamične zahteve po embalaži in umetnih ovitkih so bile v predelavi. Novi izdelki, hitri porasti in padci količin klasičnega programa, sezona in drugo, so bile zahteve, ki smo jih malo težje sledili. Kritična surovina je bila v določenem trn-tuku slanina, drugače pa večjih stresov ni bilo.

Zaradi zmanjšanja v živi proizvodnji nismo imeli težav s preskrbo stelje ter embalaže za jajca in DSP.

Pregled porabe količin in vrednosti nekaterih osnovnih surovin in repromateriala v letu 1993

	Količina ton	Vrednost \$
Koruzna	49.400	6.900.000
Soja	20.900	5.540.000
Vitaminski		1.840.000
Umetni ovitki — uvoz		500.000
Repromaterial + vakcina — uvoz		350.000

Finančni položaj podjetja

Finančno poslovanje podjetja v letu 1993 je bilo v veliki meri odvisno od izvajanja ukrepov sanacijskega programa, ki ga je sprejel delavski svet podjetja.

Ob polletju izkazana izguba v višini 76.562.000 SIT je pogojevala izvajanje vseh ukrepov, ki jih je predvidel sanacijski program, tako na področju proizvodnje, trženja, kadrov in nenazadnje vodenja finančne politike podjetja.

Izvajanje sanacijskega programa nam je omogočilo, da smo z varčevalnimi ukrepi in optimizacijo proizvodnje, kot tudi sanacijo na področju trženja uspeli sanirati izgubo v poslovanju, ki nas je spremljala v zadnjih dveh letih. Sanacija izgube je v veliki meri rezultat sprememb tržnega asortimana proizvodnje in sprememb tržnih deležev v korist trgov, kjer dosegamo višje cene. Svoj delež je k saniranju izgube prispevalo tudi znižanje proizvodnih stroškov, pri čemer je potrebno poudariti, da smo tudi zaposleni z relativno nizkimi plačami prispevali k znižanju stroškov poslovanja in s tem tudi k sanaciji izgube.

Zaradi nerednega plačevanja dobršnega dela naših kupcev, se je podjetje skozi vse leto srečevalo s problemi nelikvidnosti. Zaradi tega tudi mi nismo mogli pravočasno pokrivati vseh obveznosti do naših upnikov.

Dobršen del obveznosti in terjatev je podjetje pokrivalo s kompenzacijami oz. poboti terjatev. Celotna vrednost kompenzacij v letu 1993 je znašala cca 1.450.000.000 SIT. Ažurnejša izterjava zapadlih plačil bo morala biti ena od osnovnih nalog v letu 1994.

Kljub likvidnostnim težavam se podjetje med letom ni dodatno zadolževalo, tako da se zadolženost v letu 1993 ni bistveno povečala. V letu 1993 smo odplačali tudi dve redni tranši IBRD kredita v višini cca 1.200.000 USA dolarjev.

Podjetje redno poravnava vse obveznosti do bank, pri katerih smo razardi tega razporejeni v zgornje bonitetne razrede, ki nam omogočajo ugodnejše kreditne pogoje.

S plačami smo v letu 1993 poskušali slediti določilom kolektivne pogodbe. Priznati je treba, da niti plače delavcev, niti vodilnih niso na zavidljivem nivoju, poprečje pa je pod nivojem R Slovenije. Kljub vsem težavam, ki so nas pestile v letu 1993, so bila izplačila osebnih dohodkov redna, pa tudi plačila obveznosti do zadrug in združnikov so sledila dogovorjenim rokom.

V letu 1993 je podjetje v skladu s sklepom delavskega sveta dokupilo delovno dobo vsem delavcem, ki so izpolnjevali objavljene pogoje in za to dali soglasje. Nekaj dokupov nam po dinamiki plačil glede na izpolnjevanje pogojev zapade v letu 1994.

Prav tako so bile vsem delavcem, ki so zapustili podjetje kot tehnološki presežki izplačane odpravnine v skladu z določili zakona in internimi akti podjetja.

Žiro račun podjetja kljub določenim težavam z likvidnostjo ni bil blokiran, kar pomeni, da so bile vse neodložljive obveznosti poravnane pravočasno.

Podjetje prav tako ni s kakršnimi koli odprodajami osnovnih sredstev zniževalo družbenega premoženja, ki je predmet lastninjenja.

Na področju investicijskih vlaganj so bile realizirane manjše naložbe, ki so bile neobhodno po-

trebne za normalno delovanje proizvodnega procesa. Večja vlaganja in to v višini cca 30.000.000 SIT so bila realizirana na področju rednega in investicijskega vzdrževanja strojev, zgradb in opreme.

Poslovanje v letu 1993 je kljub vsem težavam in problemom zaključeno s plusom v višini 1.016.444,00 SIT.

Tudi minimalni ostanek dobička je znak uspeha, predvsem pa vzpodbuda za še kvalitetnejše delo v letu, ki je pred nami.

Možnost za boljše in uspešnejše delo je še veliko tako na področju proizvodnje, nabave, prodaje, financ, kot tudi ostalih dejavnosti.

Novo obdobje ekonomije bo od nas zahtevalo določen donos na vloženi kapital, kar bo edino merilo uspešnosti in edini dejansko primerljivi pokazatelj uspeha ali neuspeha gospodarja, po novem LASTNIKA premoženja.

Predložena bilanca uspeha poslovanja za leto 1993 je zadnja bilanca po dosedaj veljavni, od jutri dalje že stari ali bolje

rečeno zastareli metodologiji.

Ker so novi slovenski računovodski standardi, kakor se imenuje nov slovenski Zakon o računovodstvu, že v veljavi, bo potrebno bilanco za leto 1993 pripraviti še po novem zakonu oziroma novih računovodskih standardih. Osnova za to bilanco uspeha bodo podatki iz otvoritvene bilance, ki je v zaključni fazi priprave in bo v zakonskem roku predložena službi SDK.

Na vprašanje ali bo rezultat poslovanja podjetja v letu 1993 pozitiven tudi po novi zakonodaji je preuranjeno, bo pač treba počakati kaj bodo pokazali novi izračuni po, tudi za leto 1994 veljavnih, Računovodskih standardih, saj ti za vse računovodske izkaze veljajo od 01/01-1994 dalje.

Priprave dvojnih bilanc so pravgotovo najbolj veseli računovodski delavci, katerih vrste so se ob vsem tem še krepko razredčile. Pa kaj bi tarnali, tudi druga bilanca za leto 1993 bo ustreznim organom predložena v zakonitem roku, vsi pa seveda nismo prepričani, ali bo tudi ta pozitivna.

Povzetek finančnega načrta za leto 1994

Izhodišče za pripravo drugega dela načrta poslovanja to je finančnega načrta za leto 1994 so bila naslednja:

- načrt proizvodnje za leto 1994,
- cena surovin in repromateriala na dan 1/1-1994,
- tečaj DEM je 77 SIT, USD je 132 SIT,
- predvidene finančne zmožnosti podjetja.

Pomebnije sestavine finančnega načrta so naslednje:

- načrtovani obseg materialnih stroškov znaša 3,8 milijarde SIT,
- amortizacija je načrtovana v višini 408,445,300.00 SIT,
- načrt investicijskega in tekočega vzdrževanja je izdelan v okviru predvidenih finančnih možnosti podjetja v skupni višini 50,000,000.00 SIT,
- pospeševanje prodaje, ki zajema stroške reklame in propagande, reprezentance in sejemske stroške, je načrtovano v višini 40,000,000.00 SIT,
- sredstva za plače in neposredno skupno porabo so načrtovana v višini 1,3 milijarde SIT.

Skupaj znašajo načrtovani odhodki 7,690,085,840.00 SIT, prihodki pa

7,698,767,000.00 SIT, kar daje načrtovani dobiček v višini 8,681,160.00 SIT.

Za realizacijo zastavljenih ciljev bomo morali dosledno izvajati ukrepe, ki smo jih sprejeli že z načrtom proizvodnje za leto 1994 pa tudi s finančnim načrtom za leto 1993 in sicer:

- doseganje načrtovanih normativov v proizvodnji,
- znižanje stroškov poslovanja na najnižjo možno raven,
- iskanje najugodnejših kupcev in dobaviteljev,
- truditi se, da bo prodano blago v najkrajšem možnem roku tudi plačano,
- čim bolj povečati obseg domačega trga, na tujem trgu pa kupce selekcionirati glede na cene.

Vsi pa vemo, da je naš končni rezultat v veliki meri odvisen tudi od politike vlade tako na gospodarskem kot monetarnem in fiskalnem področju.

Sestavni del finančnega načrta so tudi standardne lastne cene, ključni za delitev stroškov, kondicije in kalkulacije stroškov za posamezne profitne centre.

Krvodajalci

Naša naslednja redna ackija bo v torek 8. marca, 1994!

OBVESTILO

Denarna pomoč otrokom – otroški dodatek

Tudi letos je potrebno sporočiti spremembe, ki vplivajo na višino otroškega dodatka. Tisti, ki že prejimate otroški dodatek, morate spremembe javiti do 31/3-1994 in sicer tako, da na Center za socialno delo Ptuj, Ormoška c. 15, dostavite izpolnjen obrazec SPN 2. Podatke o višini osebnih prejemkov zaposlenih na Perutnini Ptuj, vam bodo vpisali na obračunu osebnih dohodkov na Perutnini Ptuj, Potrčeva c. 10.

Prav tako si je potrebno priskrbeti osebne dohodke zakonca oz. ostale prejemke družinskih članov.

Kdor želi na novo uveljaviti pravico do otroškega dodatka pa mora izpolniti obrazec SPN 1 in ga prav tako dostaviti na Center za socialno delo.

Cenzus (višina dohodka na osebo) za leto 1993 še ni znan, ko bo znan, vas bomo o tem obvestili.